

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО- ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Перший (бакалаврський)
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Бакалавр
(назва ступеню вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 07 Управління та адміністрування
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 076 «Підприємництво та торгівля»
(код та найменування спеціальності)

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Сумського НАУ
« 26 « 06 2024 року
(Протокол № 17)

Голова вченої ради [підпис] Володимир ЛАДИКА

Освітня програма вводиться в дію з

« 01 » 2024 р.

В.о. пр. [підпис] Володимир ЛАДИКА

(наказ № 294/1 від « 27 » 06 2024 р.)

Суми 2024

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

Проектна група у складі:

Голова проектної групи

к.е.н., доцент кафедри економіки
та підприємництва імені
професора І. М. Брюховецького



Сергій БАШЛАЙ

Члени проектної групи

к.е.н., доцент кафедри економіки
та підприємництва імені
професора І. М. Брюховецького



Надія ПИЛИПЕНКО

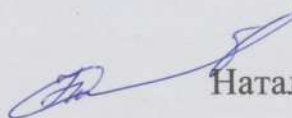
к.е.н., доцент кафедри економіки
та підприємництва імені
професора І. М. Брюховецького



Олександр КОВБАСА

Розглянуто та схвалено на розширеному засіданні кафедри за участі активу
здобувачів вищої освіти та стейкхолдерів
протокол № 10 від «12» 03 2024 р.

Завідувачка навчального відділу
к.е.н., доцент



Наталія КОЛОДНЕНКО


Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, д.б.н., професор



Ігор КОВАЛЕНКО

Схвалено на засіданні вченої ради факультету економіки і менеджменту від
«21» 03 2024 р. протокол № 8

Голова вченої ради
факультету економіки і менеджменту
д.е.н., професор



Маргарита ЛИШЕНКО

Внесено зміни та схвалено на засіданні вченої ради факультету економіки і
менеджменту від 20 червня 2024 року, протокол № 11.

ПЕРЕДМОВА

Бізнес-середовище формує особливу частину вітчизняної економіки, що функціонує на засадах ринкових форм та методів господарювання. Підприємництво не варто сприйняти як звичайну трудову діяльність, адже за своєю сутністю та змістом, воно передбачає активну поведінку та творчий хист її учасників. Самим підприємцям притаманні особлива етика і, навіть, своєрідний світогляд, що дає змогу виокремлювати специфічну сферу підприємництва (бізнесу), яку кваліфікують як, практично корисну, філософію системи господарювання. В міру розвитку виробництва і суспільства, зміни умов його життєдіяльності й загальної культури, філософія бізнесу не залишається незмінною, вона завжди адаптується до сучасних вимог господарювання.

Навчальним планом підготовки бакалаврів зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» передбачена ґрунтовна гуманітарна, природничо-наукова, загально-професійна та професійна підготовка.

Процес навчання ґрунтується на широкому використанні методів активізації всіх видів занять, дослідженню та вивченню досвіду провідних суб'єктів підприємництва.

Освітньо-професійна програма розроблена на основі Стандарту вищої освіти України для першого (бакалаврського) її рівня, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», який затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 13.11.2018 р. № 1243.

Фахова експертиза проведена зовнішніми стейкхолдерами:

1. **Дяченко Юрій Іванович** – директор ТОВ «СУМИ ТЕХНОКОРМ».
2. **Клочко Олексій Сергійович** – директор ТОВ НВП «Енергомашгруп».
3. **Дем'яненко Андрій Вікторович** – директор РГ ТОВ «Юпітер 9 Агросервіс».
4. **Бондаренко Сергій Миколайович** – директор ТОВ Агрофірма «Вікторія».
5. **Ващук Олександр Васильович** – комерційний директор ТОВ «Флора».

Методична експертиза проведена внутрішніми стейкхолдерами:

Гордієнко Микола Іванович – кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Сумського НАУ

Лищенко Маргарита Олександрівна – доктор економічних наук, професор, декан факультету економіки і менеджменту Сумського НАУ

**I. ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
« ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ »
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 076 « ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ТОРГІВЛЯ »**

1. Загальна характеристика освітньо-професійної програми

Повна назва ЗВО та структурного підрозділу	Сумський національний аграрний університет, факультет економіки і менеджменту, кафедра економіки та підприємництва імені професора І. М. Брюховецького
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців на основі повної середньої освіти; 120 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 роки 10 місяців на основі ступеня «молодший бакалавр» (ОКР «молодший спеціаліст») із визнанням та перезарахуванням кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) 180 кредитів ЄКТС термін навчання 2 роки 10 місяців на основі ступеня «фаховий молодший бакалавр» із визнанням та перезарахуванням кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми
Спеціальність	076 «Підприємництво та торгівля»
Кваліфікація в дипломі	<i>Ступінь вищої освіти – бакалавр Спеціальність – 076 «Підприємництво та торгівля»</i>
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію освітньої програми № 3514 від 23.06.2022 р.
Мови викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До 01.07.2027 року
Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.snau.edu.ua

2. Мета освітньо-професійної програми	
<p>Підготовка фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, компетентних в питаннях утворення, забезпечення функціонування та розвитку підприємницьких структур, в тому числі зайнятих в аграрному секторі, в умовах невизначеності та інноваційності економіки таких, що відповідність європейському рівню, стилю, якості освіти та результативності наукової діяльності.</p> <p>Програма спрямована на практично орієнтоване навчання, що сприяє моделюванню ефективності технологічних процесів, вивченню ринків продукції та ресурсів з метою оптимального розв'язання виробничих ситуацій у сфері аграрного підприємництва за програмою проекту міжнародної співпраці Європейського Союзу Erasmus +ТОПАЗ</p>	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область	07 «Управління та адміністрування» 076 «Підприємництво та торгівля»
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Підготовка фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, компетентних в питаннях утворення, забезпечення функціонування та розвитку підприємницьких структур, в тому числі зайнятих в аграрному секторі, в умовах невизначеності та інноваційності економіки таких, що відповідність європейському рівню, стилю, якості освіти та результативності наукової діяльності.</p> <p>Ключові слова: підприємництво, бізнес, аграрний бізнес, торгівля, біржова діяльність</p>
Опис предметної області	<p>Об'єкти вивчення: діяльність з організації та функціонування підприємницьких, торговельних та біржових структур, що здійснюється для досягнення економічних і соціальних результатів.</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівців високого рівня, здатних вирішувати практичні проблеми та складні спеціалізовані задачі з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: наукові теорії, положення, концепції, принципи підприємництва, торгівлі та біржової діяльності і методологія їхнього використання для організації та ефективного функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові й спеціальні методи, професійні методики і технології, застосування яких дозволяє вирішувати практичні завдання з організації, ефективного функціонування та розвитку підприємницьких, торговельних і біржових структур.</p> <p>Інструменти та обладнання: інформаційно-комунікаційні системи та технології, прилади та обладнання, необхідні для формування професійних компетентностей бакалавра з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p>
Академічні права випускників	Продовження освіти за другим освітньо-професійним рівнем

<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребі. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць у гуртожитках відповідає вимогам.</p> <p>Для реалізації освітньо-професійної програми на факультеті економіки і менеджменту є спеціалізовані навчально-тренінгові та комп'ютерні лабораторії, обладнані необхідним устаткуванням та прикладним програмним забезпеченням (Diamond FMS, AGRI: Бухгалтерія, AGRI: Бізнес-план, Мастер Тест, MAX).</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Офіційний веб-сайт СНАУ http://www.snau.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову та виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, міжнародне співробітництво, практику та працевлаштування, контакти.</p> <p>Усі зареєстровані в СНАУ користувачі мають необмежений доступ до мережі Інтернет. Створено електронну картотеку книго забезпечення.</p> <p>Читальний зал забезпечений бездротовим доступом до мережі Інтернет. Усі ресурси бібліотеки доступні через сайт університету: http://library.snau.edu.ua</p> <p>Всі навчальні дисципліни курсу забезпечені робочими навчальними програмами (силабусами), конспектами лекцій, методичними рекомендаціями щодо проведення практичних занять та самостійної роботи, методичними рекомендаціями щодо проходження навчальної практики та фахового стажування.</p>
<p align="center">Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ОС бакалавр зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»</p>	

Обсяг освітньої програми	<p>На базі повної загальної середньої освіти – 240 кредитів ЄКТС. На базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») заклад вищої освіти має право визначати та перезараховувати кредити ЄКТС, отримані в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) спеціальностей галузі знань 07 «Управління та адміністрування», а також спеціальності 051 «Економіка» – не більше, ніж 120 кредитів ЄКТС; інших спеціальностей – не більше, ніж 60 кредитів ЄКТС</p>	
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання		
Придатність до працевлаштування	13. Керівники малих підприємств без апарату управління	
	1312. Керівники малих підприємств без апарату управління в промисловості та сільському господарстві	1312.Директор малого підприємства 1312. Керівник філії 1312. Керівник представництва
	II. Професіонали	
2413 – 2419.3 Професіонали державної служби	2413.2 Професіонал з депозитарної діяльності 2413.2 Професіонал з торгівлі цінними паперами 2413.2 Професіонал-організатор торгівлі на ринку цінних паперів 2419.1 Молодший науковий співробітник (ефективність господарської діяльності,) 2419.2 Консультант з ефективності підприємництва 2419.2 Фахівець з ефективності підприємництва 2419.2 Фахівець із сертифікації 2419.2 Фахівець із стандартизації	
5. Перелік компетентностей здобувача		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях. ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 7. Здатність працювати в команді. ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища. ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо. ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (СК)</p>	<p>СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності. СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур. СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.</p>

	<p>СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.</p> <p>СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.</p> <p>СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>СК 8. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.</p> <p>СК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.</p> <p>СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахування ризиків.</p> <p>СК 11. Здатність до моделювання та оптимізації господарських рішень, щодо підвищення ефективності діяльності суб'єктів аграрного підприємництва.</p> <p>СК 12. Здатність обирати оптимальні рішення, щодо фінансово-технологічної диверсифікації аграрного виробництва на основі інноваційного розвитку.</p>
<p>6. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (програмні результати навчання)</p>	
<p>ПРН1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.</p> <p>ПРН2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p> <p>ПРН3. Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами.</p> <p>ПРН4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p> <p>ПРН5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p> <p>ПРН6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.</p> <p>ПРН7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.</p> <p>ПРН8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>ПРН9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.</p> <p>ПРН10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.</p> <p>ПРН11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.</p> <p>ПРН12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень</p>	

щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ПРН13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ПРН14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.

ПРН16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці

ПРН17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

ПРН18. Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.

ПРН19. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.

ПРН20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.

ПРН21*. Вміти моделювати ефективність технологічних процесів в аграрному підприємстві через оптимізацію системи матеріально-технічного забезпечення і моніторинг товарних ринків.

ПРН22*. Вибудовувати оптимальні рішення, щодо фінансово-технологічної диверсифікації аграрного виробництва на основі інноваційного розвитку.

ПРН23*. Використовувати ІТ-технологій при визначенні стратегії розвитку підприємницьких структур в агропромисловому секторі.

7 – Форми атестації здобувачів вищої освіти

Навчання та оцінювання	<p>Студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, дистанційне навчання на навчальній платформі Moodle, самонавчання, використання сервісів відео зв'язку (ZOOM, Webex, Teams та інших сервісів), навчання на основі досліджень тощо.</p> <p>Викладання проводиться у вигляді: лекції, мультимедійні лекції, інтерактивні лекції, семінари, практичні заняття, лабораторні роботи, самостійне навчання, індивідуальні заняття тощо.</p> <p>Комбінація лекцій, практичних занять із розв'язанням ситуаційних завдань (наявність всіх форм звітності по підприємствам, які включені в базу для проходження практики) і використанням кейс-методів, ділових ігор, тренінгів, що розвивають практичні навички, уміння та формують креативне мислення. За освітньою програмою передбачено формативне (письмові та усні коментарі й настанови викладачів у процесі навчання, формування навичок само оцінювання) та сумативне (письмові іспити, оцінювання поточної роботи протягом вивчення окремих освітніх компонентів (письмові есе, презентації, тестування), захист звітів з практик, захист курсових робіт, атестаційний кваліфікаційний іспит.</p>
Форма атестації здобувачів вищої освіти	<p>Атестація здійснюється у формі атестаційного екзамену зі спеціальності. Атестаційний екзамен передбачає оцінювання програмних результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю «Підприємництво та торгівля» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та відповідною освітньо-професійною програмою закладу вищої освіти.</p> <p>Шкала оцінювання навчальних досягнень: 4-х рівнева національна шкала – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»; 100-бальна шкала за системою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F)</p>

8. Перелік нормативних документів

1. Про вищу освіту: закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
2. Про освіту : закон України від 05.09.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
3. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>.
4. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій : постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>.
5. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010: національний класифікатор України, затв. наказом Держспоживстандарту України № 457 від 11.10.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>.
6. Класифікатор професій ДК 003 : національний класифікатор України 2010. затв. наказом Держспоживстандарту України № 327 від 28.07.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>.
7. The European Qualifications Framework (EQF). URL: <https://europa.eu/europass/en/europass-tools/european-qualifications-framework>.
8. Qualifications Frameworks in the Qualifications of the European Higher Education Area (EHEA). URL : <https://www.ehea.info/page-qualification-frameworks>.
9. Tuning Educational Structures in Europe (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів). URL: <https://www.unideusto.org/tuningeu/>

Джерела внутрішнього користування

1. Положення про організацію освітнього процесу в Сумському національному аграрному університеті, затверджене Рішенням Вченої ради Сумського НАУ від 26.04.2021 р. (протокол № 10) URL: <https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/polonna.pdf>.
2. Концепція освітньої діяльності Сумського національного аграрного університету, схвалена Вченою радою університету 27.08.2015 р. (протокол № 1) URL: <https://drive.google.com/file/d/1MBO0pEuPCM2M20CWCsa0G3wkWrWRGcas/view?pli=1>.
3. Кодекс академічної етики Сумського національного аграрного університету, схвалений Вченою радою Сумського НАУ від 25.03.2019 р. (протокол № 10). URL: <https://docs.snau.edu.ua/documents/normatyvni-documenty/e.pdf>.
4. Кодекс академічної доброчесності Сумського національного аграрного університету, схвалений Вченою радою Сумського НАУ від 26.12.2017 р. (протокол № 6). URL: https://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/kodeks_akadem_dobrochesnosti.pdf
4. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ, схвалене Вченою радою СНАУ 26.12.2017 р. (протокол № 6) URL: https://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/polojennya_plagiat.pdf.
5. Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність в Сумському національному аграрному університеті, схвалене Вченою радою Сумського НАУ 15.10.2019 р. (протокол № 3). URL: <https://bit.ly/3Ig47DM>.

ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

Перелік компонентів освітньо-професійної програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1 НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ			
1.1 Цикл гуманітарної підготовки			
ОК 1	Історично-філософські студії	5	іспит
ОК 2	Основи наукових досліджень	5	іспит
ОК 3	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	5	залік, іспит
ОК4	Громадянська освіта	5	іспит
ОК 5	Українська мова та академічне письмо	5	іспит
1.2 Дисципліни природничо-наукової (фундаментальної підготовки)			
ОК 6	Мікроекономіка	5	іспит
ОК 7	Макроекономіка	5	іспит
ОК 8	Вища математика та теорія ймовірностей	5	залік, іспит
ОК 9	Економіко-математичні методи та моделі	5	іспит
ОК 10	Сучасні мультимедійні технології	5	залік, іспит
ОК 11	Системи інноваційних технологій в сільськогосподарському виробництві	5	іспит
1.3 Дисципліни загально-професійної підготовки			
ОК 12	Зовнішньоекономічна діяльність підприємства	5	іспит
ОК 13	Економіка підприємства	5	іспит
ОК 14	Менеджмент	5	іспит
ОК 15	Маркетинг і товарний ринок	5	залік, іспит
ОК 16	Фінанси, гроші і кредит	5	іспит
ОК 17	Бухгалтерський облік	5	іспит
ОК 18	Інформаційні фахові технології	5	іспит
ОК 19	Статистика	5	іспит
ОК 20	Аналіз господарської діяльності	5	іспит
1.4 Дисципліни професійної підготовки			
ОК 21	Організація виробництва	5	іспит
ОК 22	Економіка торгівлі	5	іспит
ОК 23	Підприємницьке право	5	іспит
ОК 24	Інформаційне забезпечення економічних процесів підприємницької діяльності	5	іспит
ОК 25	Стратегія підприємницької та біржової діяльності	5	іспит
ОК 26	Проектний аналіз і бізнес-планування	5	залік, іспит
ОК 27	Виробнича економіка сільськогосподарських підприємств	5	іспит
ОК 28	Потенціал і розвиток підприємства в умовах ризику	5	іспит
ОК 29	Економіка і організація інноваційної діяльності	5	іспит
ОК 30	Навчальна практика	10	іспит, іспит
ОК 31	Виробнича практика (базова)	5	іспит
ОК 32	Виробнича практика та підсумкова атестація	15	іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		180	x

II. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ (вибіркові компоненти)

2.1 Цикл загально-університетських університетських вибіркових дисциплін загальної підготовки

**Перелік вибіркових освітніх компонентів визначається за певним освітнім рівнем підготовки здобувачів вищої освіти, відповідно до Положення СНАУ «Про вибіркові навчальні дисципліни». Вибіркові дисципліни кратні 5,0 кредитам ЄКТС.*

Вибіркові навчальні дисципліни складаються з 3-х блоків:

2.1. Перелік загально-університетських вибіркових дисциплін (посилання знаходиться на сайті університету).

2.2. Перелік вибіркових дисциплін загальної підготовки за ОП факультету (посилання знаходиться на сайті факультету).

2.3. Перелік вибіркових дисциплін фахової підготовки (посилання знаходиться на сторінці кафедри).

ВК 1	Вибір рухової активності	5	залік
ВК 2	Гуманітарна вибіркова дисципліна	5	залік
ВК 3	Вибіркова дисципліна (4 сем)	5	залік
ВК 4	Вибіркова дисципліна (6 сем)	5	залік
Цикл дисциплін загальної підготовки для спеціальностей факультету			
ВК 5	Вибіркова дисципліна (3 сем)	5	іспит
ВК 6	Вибіркова дисципліна (4 сем)	5	іспит
ВК 7	Вибіркова дисципліна (5 сем)	5	залік
ВК 8	Вибіркова дисципліна (6 сем)	5	залік
Цикл вибіркових дисциплін фахової підготовки			
ВК 9	Вибіркова дисципліна (7 сем)	5	залік
ВК 10	Вибіркова дисципліна (7 сем)	5	залік
ВК 11	Вибіркова дисципліна (8 сем)	5	іспит
ВК 12	Вибіркова дисципліна (8 сем)	5	залік
Загальний обсяг вибіркових компонент		60	x
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	x

Перелік ОК загальної підготовки для всіх спеціальностей факультету економіки і менеджменту

Семестр	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів/години/форма контролю
3	Сучасні економічні концепції	5/150/іспит
	Теорія організацій	
	Регіональна економіка	
	Економетрика	
	Загальні основи організації господарського обліку	
	Фінанси природокористування	
	Ораторське мистецтво та комунікації	
4	Платіжні системи і криптовалюти	5/150/іспит
	Економіка праці і соціально-трудова відносини	
	Ціни та ціноутворення	
	Податкова політика	
	Основи бізнес-аналітики	
	Міжнародний аграрний бізнес	
5	Фінансовий аналіз	5/150/іспит
	Міжнародні фінанси	
	Оподаткування підприємств АПК	
	Планування і контроль на підприємстві	
	Організація роботи публічної служби	
	Міжнародна торгівля	
	Брендинг	
6	Електронна комерція	5/150/залік
	Маркетинг територій	
	Інформаційні технології в формуванні управлінської звітності	
	Управління якістю	
	Організація публічних закупівель	
	Біоекономіка та сталий розвиток	
	Всього	20 / 600

2. 3. Цикл вибірових дисциплін фахової підготовки

Навчальна дисципліна	Форма підсумкового контролю
Стандартизація і управління якістю	залік
Управління витратами	
Організація та кооперація у бізнесі	
Капітал підприємства: формування та використання	залік
Економіка біржових ринків	
Смарт економіка	
Економіка навколишнього середовища	іспит
Венчурне підприємництво	
Сучасні комунікації і культура в підприємстві	залік
Поведінкова економіка	

Пояснювальна записка

Стандарт вищої освіти містить компетентності, що визначають специфіку підготовки бакалаврів зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» і результати навчання, які виражають, що саме студент повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми. Вони узгоджені між собою та відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій.

Таблиця 1 показує відповідність визначених Стандартом компетентностей та дескрипторів НРК.

В таблиці 2 показана відповідність результатів навчання та компетентностей.

В таблиці 3 представлена відповідність освітніх компонентів програмним компетентностям освітньої програми.

Таблиця 4 показує забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентам освітньої програми.

Таблиця 1

**Матриця відповідності визначених Стандартом і освітньою програмою компетентностей
за 6-м рівнем (бакалаврським) зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»**

<p align="center">Класифікація компетентностей за НРК</p> <p align="center">Компетентності</p>	<p align="center">Знання</p> <p>Зн1 Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень</p> <p>Зн2 Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності</p>	<p align="center">Уміння</p> <p>Ум1 Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів</p>	<p align="center">Комунікація</p> <p>К1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності</p> <p>К2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію</p>	<p align="center">Автономія та відповідальність</p> <p>АВ1 Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах</p> <p>АВ2 Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб</p> <p>АВ3 Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності</p>
Загальні компетентності				
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Зн2	Ум1		АВ3
ЗК2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.	Зн1	Ум1	К2	АВ1
ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Зн1		К2	
ЗК4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.	Зн1	Ум1	К2	АВ3
ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	Зн1	Ум1	К1	АВ1
ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	Зн1	Ум1		АВ1
ЗК7. Здатність працювати в команді.	Зн2	Ум1	К2	АВ2

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.	Зн2	Ум1	К1	
ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища .	Зн1	Ум1	К1	АВ1
ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.	Зн2	Ум1		АВ3
ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Зн2	Ум1	К2	АВ3
ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільства у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Зн1	Ум1		АВ3
ЗК 13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недобросовісності.	Зн1	Ум1		АВ3
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК 1.Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.	Зн2	Ум1		АВ1
СК 2.Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких,	Зн2	Ум1	К1	АВ2

торговельних і біржових структур.				
СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.	Зн1	Ум1		АВ1
СК 4.Здатність застосовуватиінноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.	Зн1	Ум1	К1	АВ1
СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.	Зн1	Ум1	К1	АВ1
СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно- правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.	Зн1	Ум1		АВ1
СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організаціїдіяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.	Зн2	Ум1	К2	АВ2
СК 8. Здатність застосовувати основ обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.	Зн1	Ум1		
СК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельнихібіржових структур.	Зн1	Ум1		АВ3
СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.	Зн1	Ум1	К1	АВ1
СК 11. Здатність до моделювання та оптимізації господарських рішень, щодо підвищення ефективності діяльності суб'єктів аграрного підприємництва.	Зн2	Ум1	К1	АВ1
СК 12.Здатність обирати оптимальні рішення, щодо фінансово-технологічної диверсифікації аграрного виробництва на основі інноваційного розвитку.	Зн2	Ум1	К1	АВ1

Таблиця 3

Матриця відповідності освітніх компонентів програмним компетентностям ОП

Назви ОК	Загальні компетентності												
	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	ЗК 2. . Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях	ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово	ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.	ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ЗК 7. Здатність працювати в команді.	ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.	ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища .	ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.	ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та законностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільства у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	ЗК 13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
ОК 1. Історично-філософські студії	+										+	+	
ОК 2. Основи наукових досліджень	+					+						+	
ОК 3. Іноземна мова (за професійним спрямуванням)				+									
ОК 4. Громадянська освіта							+				+	+	+
ОК 5. Українська мова та академічне письмо			+										
ОК 6. Мікроекономіка	+												
ОК 7. Макроекономіка	+												
ОК 8. Вища математика та теорія ймовірностей	+												
ОК 9. Економіко-математичні методи та моделі	+												
ОК 10. Сучасні мультимедійні технології					+								
ОК 11. Системи інноваційних технологій в сільськогосподарському виробництві		+								+			

ОК 12. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства		+								+			
ОК 13. Економіка підприємства		+				+	+			+			
ОК 14. Менеджмент							+	+		+			
ОК 15. Маркетинг і товарний ринок					+	+							
ОК 16. Фінанси, гроші і кредит		+							+				
ОК 17. Бухгалтерський облік	+	+				+							
ОК 18. Інформаційні фахові технології					+								
ОК 19. Статистика	+					+							
ОК 20. Аналіз господарської діяльності	+	+				+			+				
ОК 21. Організація виробництва		+							+	+			
ОК 22. Економіка торгівлі		+											
ОК 23. Підприємницьке право										+	+		
ОК 24. Інформаційне забезпечення економічних процесів підприємницької діяльності		+			+	+			+				
ОК 25. Стратегія підприємницької та біржової діяльності	+	+							+				
ОК 26. Проектний аналіз і бізнес-планування		+						+					
ОК 27. Виробнича економіка сільськогосподарських підприємств		+			+				+				
ОК 28. Потенціал і розвиток підприємства в умовах ризику		+							+	+			
ОК 29. Економіка і організація інноваційної діяльності		+							+				
ОК 30. Навчальна практика			+	+	+							+	
ОК 31. Виробнича практика (базова)		+				+				+			
ОК 32. Виробнича практика та підсумкова атестація		+			+	+				+			

ОК 14. Менеджмент			+				+					
ОК 15. Маркетинг і товарний ринок												
ОК 16. Фінанси, гроші і кредит			+		+	+				+		
ОК 17. Бухгалтерський облік						+			+			
ОК 18. Інформаційні фахові технології			+									
ОК 19. Статистика	+		+									
ОК 20. Аналіз господарської діяльності			+		+		+			+		
ОК 21. Організація виробництва	+						+					
ОК 22. Економіка торгівлі	+				+							
ОК 23. Підприємницьке право						+						
ОК 24. Інформаційне забезпечення економічних процесів підприємницької діяльності			+								+	
ОК 25. Стратегія підприємницької та біржової діяльності	+						+			+		
ОК 26. Проектний аналіз і бізнес-планування	+									+		
ОК 27. Виробнича економіка сільськогосподарських підприємств			+		+						+	+
ОК 28. Потенціал і розвиток підприємства в умовах ризику			+				+					
ОК 29. Економіка і організація інноваційної діяльності			+		+							
ОК 30. Навчальна практика												
ОК 31. Виробнича практика (базова)	+				+						+	
ОК 32. Виробнича практика та підсумкова атестація	+				+						+	+

